

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г.С. СКОВОРОДИ
ФАКУЛЬТЕТ ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ**

До 300-річчя від дня народження Г.С. Сковороди

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ**

**МАТЕРІАЛИ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ
ФАКУЛЬТЕТУ ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ**

Випуск 12

Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного
університету імені Г.С. Сковороди
протокол № 9 від 21.09.2022 р.

ХАРКІВ – 2022

ББК 74.102.121
 УДК 373.31: 811.161.2
 МЗ4

Редакційна колегія

Довженко Т.О. – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету початкового навчання ХНПУ імені Г.С. Сковороди;

Ткаченко Л.П. – доктор педагогічних наук, завідувач кафедри теорії і методики викладання філологічних дисциплін у дошкільній, початковій і спеціальній освіті ХНПУ імені Г.С. Сковороди;

Коваленко О.М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики викладання філологічних дисциплін у дошкільній, початковій і спеціальній освіті, координатор з наукової роботи факультету початкового навчання ХНПУ імені Г.С. Сковороди;

Ємець А.А. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики викладання філологічних дисциплін у дошкільній, початковій і спеціальній освіті ХНПУ імені Г.С. Сковороди;

Масюк О.М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри природничо-математичних дисциплін у дошкільній, початковій і спеціальній освіті ХНПУ імені Г.С. Сковороди;

Партола В.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри природничо-математичних дисциплін у дошкільній, початковій і спеціальній освіті ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

Затверджено редакційно-видавничою радою
 Харківського національного педагогічного університету
 імені Г.С. Сковороди
 Протокол № 9 від 21.09. 2022 р.

Актуальні проблеми навчання і виховання молодших школярів. Матеріали наукової конференції студентів факультету початкового навчання: Збірник тез. – Вип. 12 / За заг. ред. Л.П. Ткаченко. – Харків: ХНПУ, 2022. – 48с.

У збірнику подано тези виступів на науково-практичній онлайн-конференції студентів факультету початкового навчання ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку культури мовлення, методики навчання української мови, сучасні проблеми вивчення дитячої літератури і методики літературного читання, навчання природничих і математичних дисциплін у початковій школі.

Тези друкуються в авторській редакції. Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності та зміст несуть автори та їхні наукові керівники.

© Харківський національний
 педагогічний університет
 імені Г.С. Сковороди, 2022

**ЗМІСТ ЛОГОПЕДИЧНОГО ВПЛИВУ НА КОРЕКЦІЮ ЗВУКОВИМОВИ
У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ДИСЛАЛІЄЮ**

Комишан Марина

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент В.В. Партола

Мова є однією з найважливіших здібностей людини. Спілкування створює необхідні умови для комунікації та для розвитку різних форм діяльності. Формування у дітей правильної вимови дає можливість спілкування та готує до навчання у школі. Одним з найпоширеніших мовних порушень, при якому порушується вимовна (звукова) сторона мовлення, що зустрічається у дітей є дислалія.

Залежно від збереженості анатомічного складу мовленнєвого апарату дислалії бувають функціональними та механічними.

У тих випадках, коли не спостерігається органічних порушень (периферично чи центрально обумовлених), говорять про функціональну дислалію.

При відхиленнях у будові периферичного мовного апарату (зубів, щелеп, язика, піднебіння) говорять про механічну (органічну) дислалію.

Як функціональна, так і механічна дислалії можуть бути простими (мономорфними) – коли у дитини порушена якась одна група звуків, наприклад, сигматизм, ротацизм, каппацизм, та складними (поліморфними) – коли виявляються порушеними кілька груп звуків.

Основною метою логопедичного впливу при дислалії є формування умінь та навичок правильного відтворення звуків мови. Щоб правильно відтворювати звуки мови (фонеми), дитина має вміти: дізнаватися звуки мови і змішувати в сприйнятті, тобто дізнаватися звук за акустичною ознакою; відрізняти нормовану вимову звуку від ненормованого; здійснювати слуховий контроль за власним виголошенням та оцінювати якість відтворюваних у своїй промові звуків; приймати необхідні артикуляторні позиції, щоб забезпечити нормований акустичний ефект звуку; варіювати артикуляційні уклади звуків залежно від їхньої поєднання з іншими звуками в потоці мови; безпомилково використовувати потрібний звук у всіх видах промови.

Формування вимовної сторони мовлення – це складний процес, під час якого дитина вчиться сприймати звернену до неї мову і керувати своїми артикуляційними органами для її відтворення.

Тривалий шлях оволодіння дитиною вимовної системи обумовлений складністю самого матеріалу - звуків мови, які вона повинна навчитися сприймати та відтворювати. У процесі освоєння вимовних умінь і навичок дитина під управлінням свого слуху та кінестетичних відчуттів поступово знаходить і зберігає в пам'яті ті артикуляційні уклади, які забезпечують необхідний, відповідний нормі акустичний ефект.